

بسم الله الرحمن الرحيم

سیستم‌های اطلاعات مدیریت

فصل اول

تغییر محیط کسب و کار
و ظهور سازمانهای دیجیتالی

اهداف فصل

- تشریح نقش سیستم‌های اطلاعاتی در محیط کسب و کارهای امروزی
- تبیین مفهوم سیستم اطلاعاتی
- ارائه روند تکاملی سیستم‌های اطلاعاتی
- تشریح چالش‌های مدیریتی در ساخت و بکارگیری سیستم‌های اطلاعاتی

مطالعه موردی

Procter and Gamble Co. (P&G)

- P&G یک شرکت بزرگ تولید کننده مواد مصرفی
- رشد سود سالانه از ۵ به ۲/۵ درصد کاهش پیدا کرد.
- ده ها وب سایت برای ایجاد ارتباط با مشتریان ایجاد نمود.
- یک شبکه Intranet برای ارتباطات داخلی کارکنان ایجاد نمود.
- یک سیستم نقاط فروش (point-to-sales) برای جمع آوری اطلاعات از خرده فروشان ایجاد کرد.

مثال واقعی

نتایج

- کاهش ۵۰ تا ۷۰ درصد هزینه های بازاریابی
- کاهش موجودی کالا تا ۱۰ درصد
- حرکت به سمت یک سازمان دیجیتالی

۱-۱- ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

چهار دسته تغییرات نیرومند، محیط کسب و کار را در سطح دنیا
دچار تغییر نموده:

- جهانی شدن
- ظهور اقتصاد مبتنی بر اطلاعات
- دگرگونی سازمانها
- ظهور سازمانهای دیجیتالی

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

جهانی شدن (Globalization)

- مدیریت و کنترل در بازارهای جهانی
- رقابت در بازارهای جهانی
- گروه‌های کاری جهانی
- سیستم‌های حمل و تحویل دهی جهانی

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

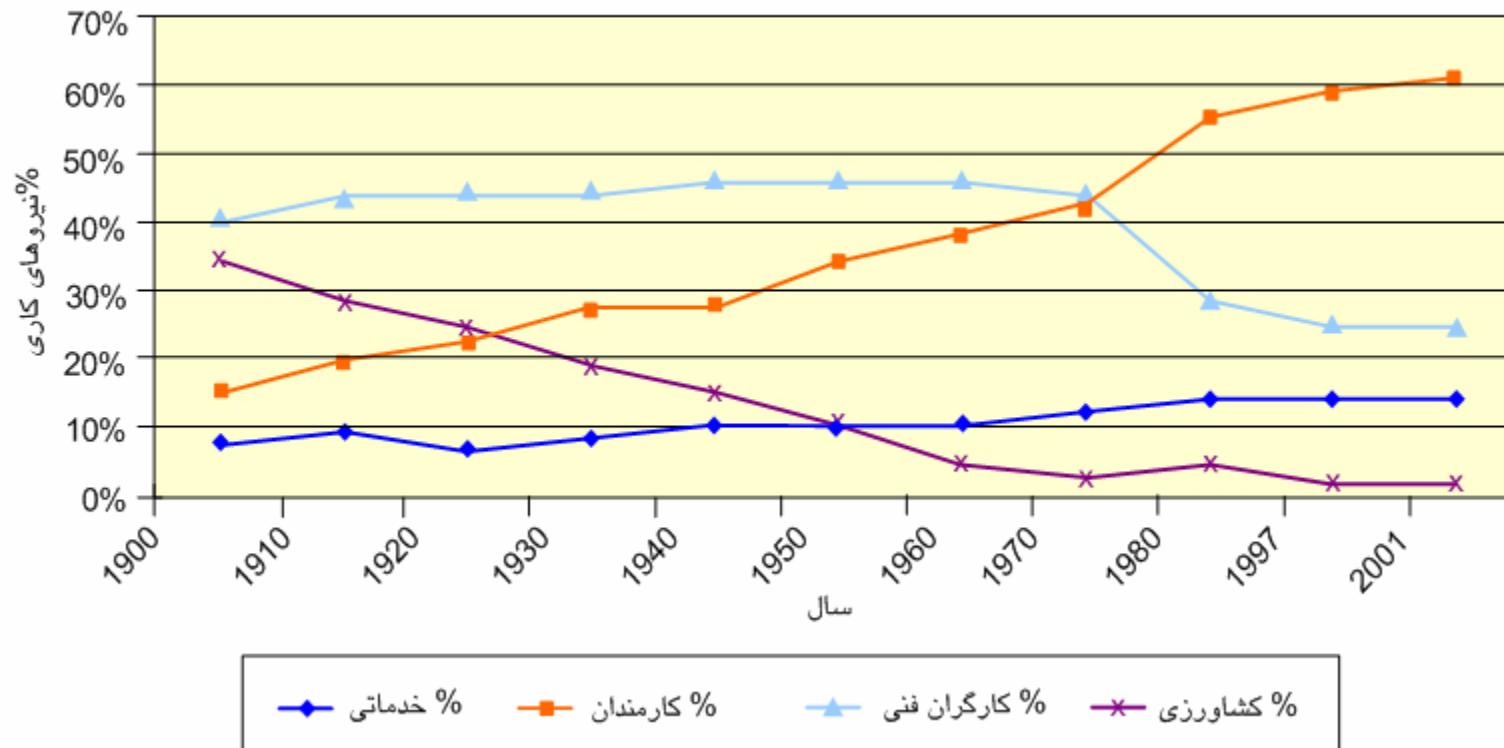
ظهور اقتصاد مبتنی بر اطلاعات (Rise of the Information Economy)

- اقتصاد مبتنی بر دانش و اطلاعات
- کالاها و خدمات جدید
- دانش به عنوان یک دارائی استراتژیک و مؤّلد
- رقابت بر مبنای زمان
- دوره حیات کوتاه‌تر محصولات
- محدود بودن کارکنان دانشی

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

ظہور اقتصاد مبتنی بر اطلاعات

ترکیب نیروهای کاری از سال 1900 تا سال 2001 در ایالات متحده

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

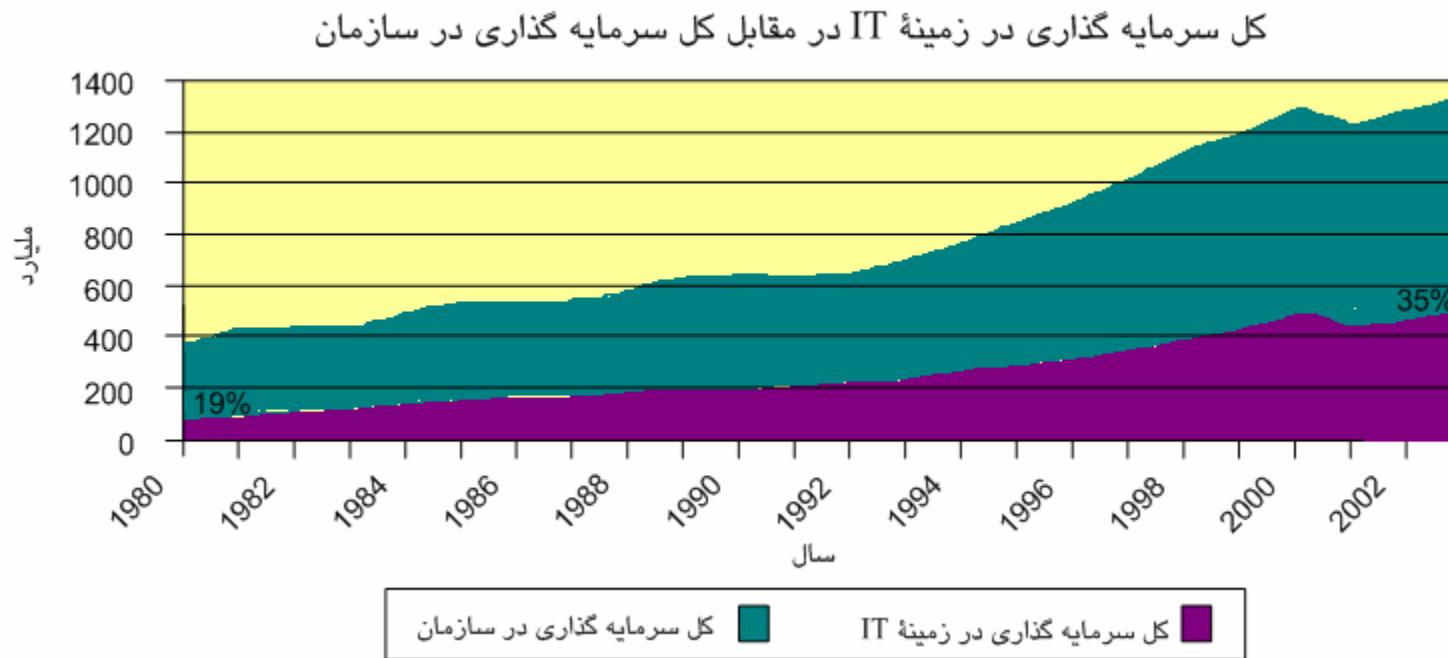
دگرگونی سازمانها

(Transformation of the Business Enterprise)

- مسطح شدن (Flattening)
- جدا شدن کار از محل کار
- طراحی مجدد جریان کاری
- انعطاف پذیری
- تعریف مجدد مرزهای سازمان

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

سرمایه گذاری در فناوری اطلاعات از ۱۹۸۰ تا ۲۰۰۳ در ایالات متحده

ضرورت سیستم‌های اطلاعاتی

ظهور سازمانهای دیجیتالی

- امکان ارتباطات دیجیتالی میان مشتریان، تأمین کنندگان و کارکنان
- انجام فرآینهای اصلی سازمان از طریق شبکه های دیجیتال
- مدیریت دیجیتال دارایی های اصلی
- درک و واکنش سریع در قبال تغییرات محیطی

۱-۲- سیستم اطلاعاتی چیست؟

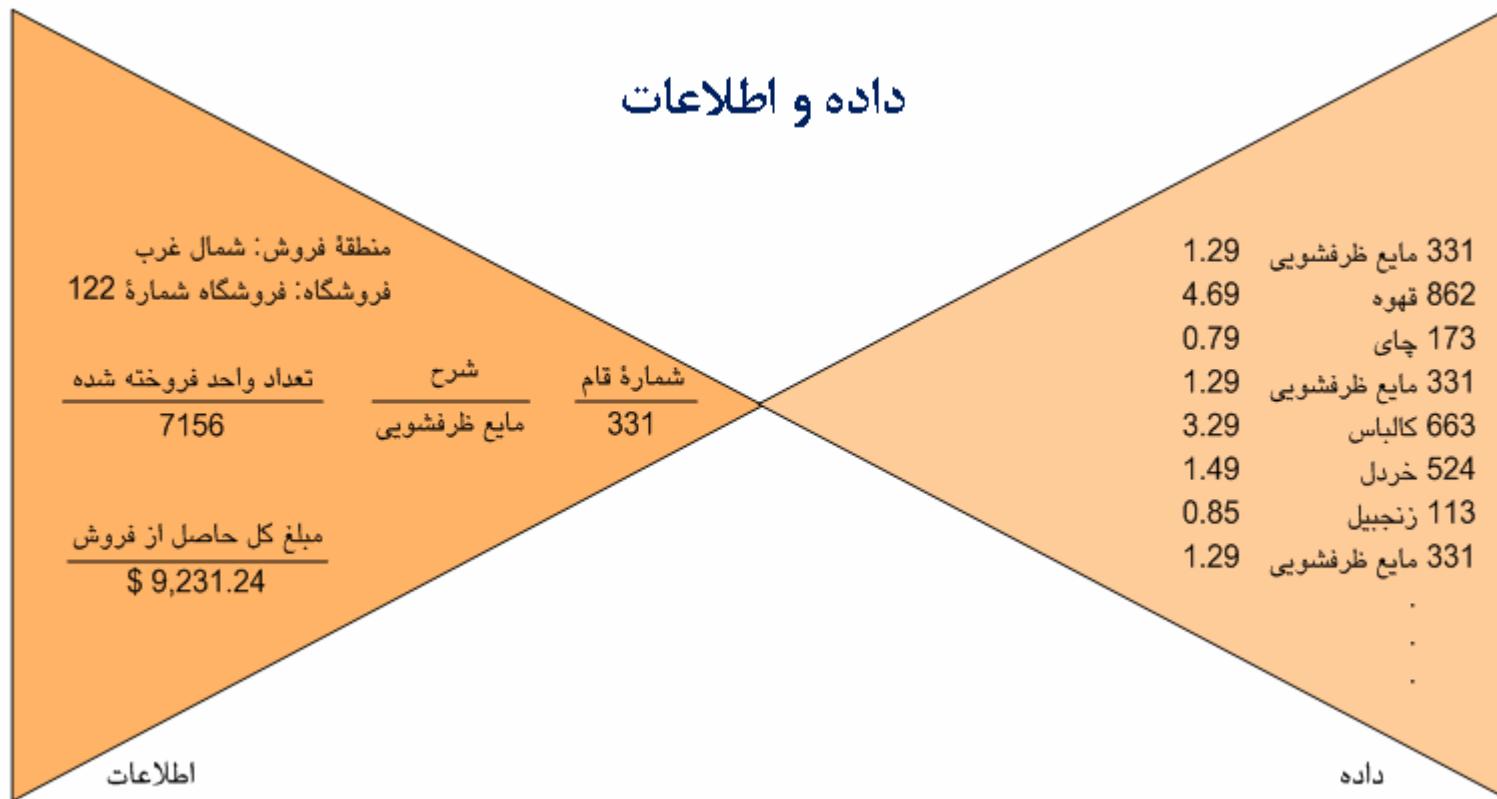
سیستم اطلاعاتی چیست؟

- سیستم اطلاعاتی: مجموعه‌ای از اجزای به هم مرتبط برای جمع آوری، ذخیره سازی، پردازش، بازیابی و انتشار اطلاعات جهت پشتیبانی از تصمیم گیری و کنترل در سازمان می باشد.

سیستم اطلاعاتی چیست؟

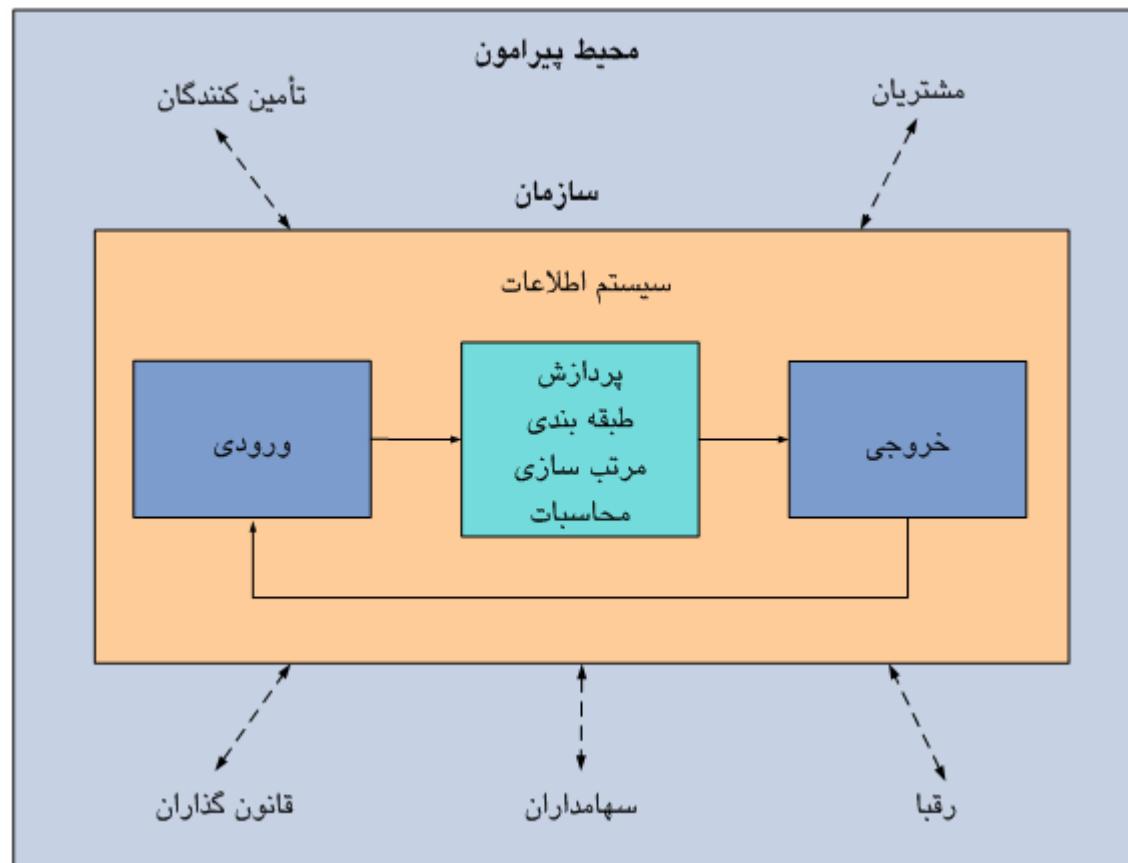
- **داده:** وقایع خامی که بیان کننده رویدادهای اتفاق افتاده در سازمان نظیر عملیات کسب و کار
- **اطلاعات:** داده هایی پردازش شده به صورت معنی دار و مفید برای انسانها

سیستم اطلاعاتی چیست؟

سیستم اطلاعاتی چیست؟

کارکردهای یک سیستم اطلاعاتی

سیستم اطلاعاتی چیست؟

سیستم‌های اطلاعاتی مبتنی بر کامپیووتر (Computer-Based Information Systems)

- سیستم‌هایی هستند که برای پردازش و انتشار اطلاعات متکی فناوری اطلاعات می باشند.

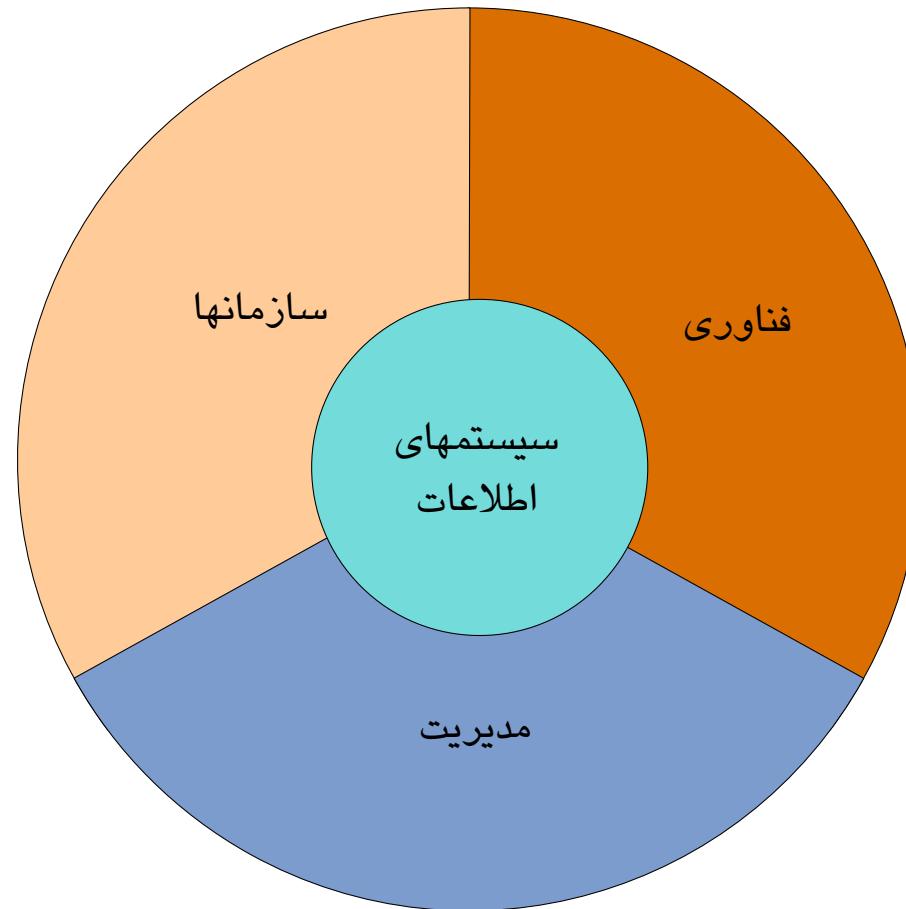
سیستم‌های اطلاعاتی دستی (Manual information Systems)

- سیستم‌های اطلاعاتی هستند که مبتنی بر فناوری کاغذ و قلم هستند.

۱-۳- نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

ابعاد سیستم‌های اطلاعاتی

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

- **ساد سیستم‌های اطلاعاتی:** محدوده وسیعی از سواد سیستم‌های اطلاعاتی شامل دانش رفتاری در مورد سازمانها و افرادی که از سیستم‌های اطلاعاتی استفاده می‌کنند و فنی در مورد کامپیوترها می‌شود.
- **ساد کامپیوتروی:** دانش فناوری اطلاعات با تمرکز بر اینکه فناوری مبتنی بر کامپیوتر چگونه عمل می‌کند.

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

سازمان

کارکردهای اصلی سازمانها:

- فروش و بازاریابی
- تولید و ساخت
- امور مالی و حسابداری
- منابع انسانی

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

سازمان

عناصر اصلی سازمانها:

- **افراد:** مدیران، کارکنان دانشی، کارکنان داده‌ای، کارکنان تولیدی یا خدماتی
- **ساختار:** نمودار سازمانی، گروه‌های متخصصین، محصولات، جغرافیا
- **رویه‌های کاری:** رویه‌های استاندارد کاری (قوانين انجام عملیات)
- **سیاست‌ها:** قدرت ترغیب کردن، قدرت انجام کارها
- **فرهنگ:** عرف رفتاری

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

مدیریت

سطوح مختلف مدیریت:

- **مدیران ارشد:** افرادی که در بالاترین رده سازمان مشغول به کار بوده و مسئول اتخاذ تصمیمات بلند مدت می باشند.
- **مدیران رده میانی:** افرادی که در رده میانی ساختار سازمانی قرار داشته و مسئول اجرای برنامه ها و اهداف مدیران ارشد می باشند.
- **مدیران عملیاتی:** افرادی که مسئول نظارت بر فعالیتهای روزانه سازمان می باشند.

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

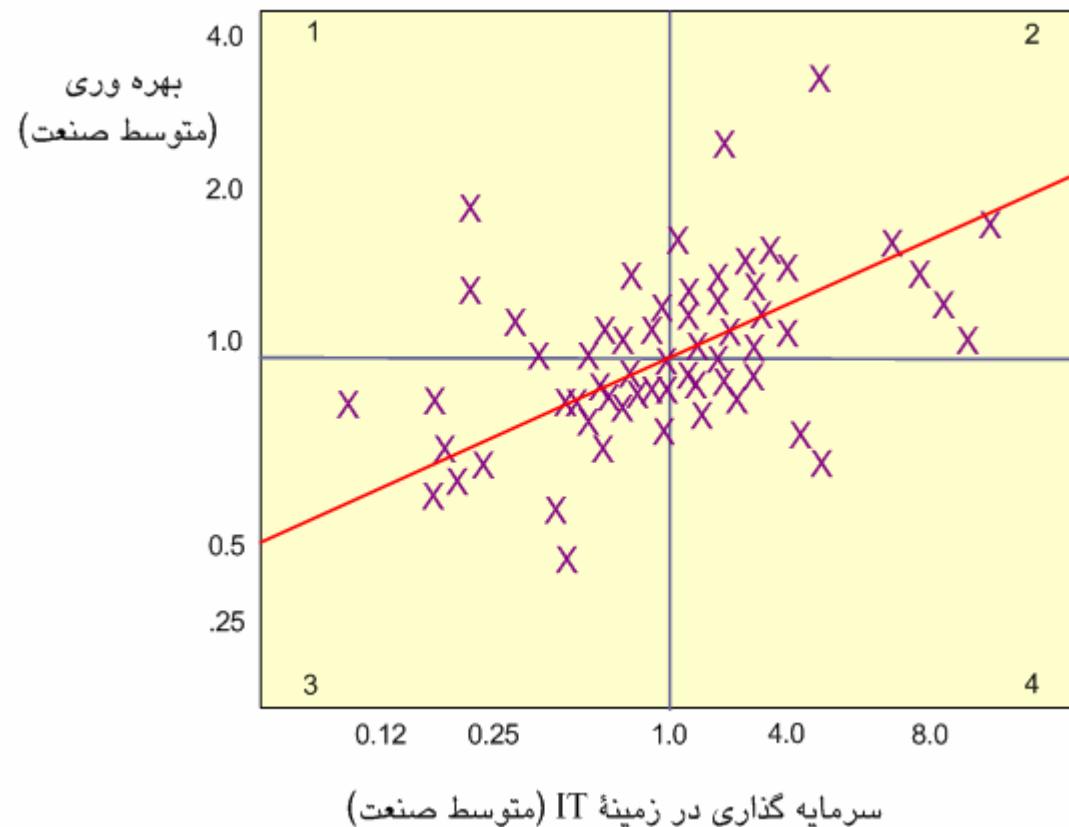
فناوری اطلاعات

زیرساخت‌های فناوری اطلاعات:

- **فناوری سخت افزار:** تجهیزات فیزیکی برای جمع آوری، پردازش، ذخیره سازی و توزیع اطلاعات مرتبط با فعالیتها در یک سیستم اطلاعاتی.
- **فناوری نرم افزار:** دستورالعمل‌های دقیق از پیش تعیین شده‌ای که انجام کارهای سخت افزارهای کامپیوتر و کنترل آنها را در سیستم‌های اطلاعاتی به عهده دارند.
- **فناوری ارتباطات:** سخت افزار و نرم افزارهایی که داده‌ها را از مکانی به مکان دیگر انتقال می‌دهد.

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

اختلاف در بازگشت سرمایه گذارهای انجام شده در فناوری اطلاعات

دارائی‌های مکمل (Complementary Assets)

- به دارائی‌هایی اطلاق می‌گردد که برای استخراج ارزش از سرمایه گذاری‌های اولیه به کار می‌روند.
- سرمایه گذاری بر فناوری در صورتی که با سرمایه گذاری در دارائی‌های مکمل پشتیبانی شوند، بازگشت بالاتری دارند.
- این دارائی‌ها می‌توانند سازمانی، مدیریتی، و یا اجتماعی باشند.

دارائی‌های سازمانی (Organizational Assets)

- فرهنگ سازمانی پشتیبانی کننده که به کارایی و اثربخشی ارزش می‌دهد
- فرآیندهای سازمانی کارا
- عدم تمرکز قدرت
- حق تصمیم‌گیری توزیع شده
- تیم قدرتمند توسعه سیستم‌های اطلاعاتی

نگاه به سیستم‌های اطلاعاتی از زاویه کسب و کار

دارائی‌های مدیریتی (Managerial Assets)

- پشتیبانی همه جانبه مدیریت از سرمایه گذاری در زمینه فناوری اطلاعات و تغییرات
- تشویق خلاقیتهای مدیریت
- جوّ انجام کار به صورت گروهی و مشارکتی
- برنامه‌های آموزشی برای بهبود مهارت‌های تصمیم گیری
- فرهنگ مدیریت که برای انعطاف پذیری و تصمیم گیری مبتنی بر دانش، ارزش قائل است.

دارائی‌های اجتماعی (Social Assets)

- اینترنت و زیرساخت‌های ارتباطاتی
- برنامه‌های آموزشی در زمینه فناوری اطلاعات برای ارتقاء سواد کامپیوتري
- استانداردها (در بخش‌های دولتی و خصوصی)
- قوانین و مقررات برای ایجاد بازاری عادلانه و پایدار
- شرکتهای فنی و خدماتی برای کمک در پیاده‌سازی

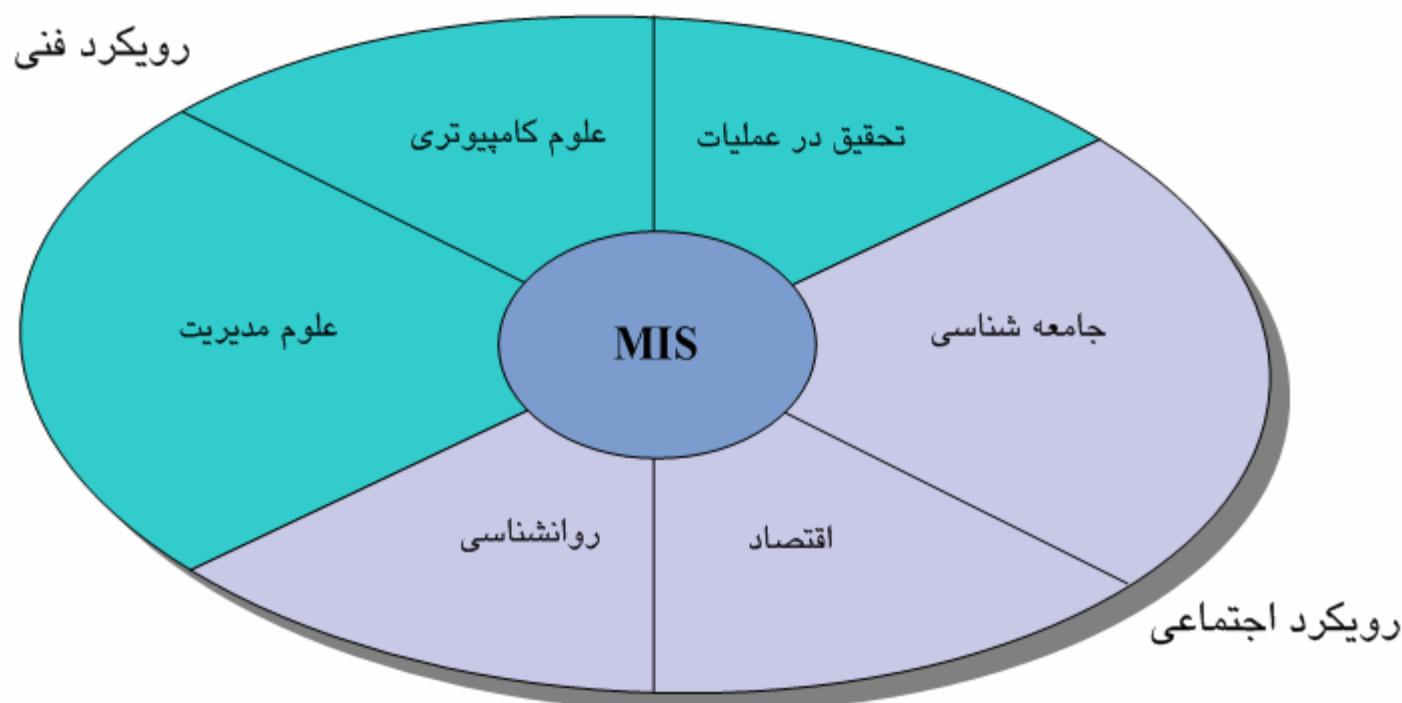
۱-۴- رویکردهای معاصر به سیستم‌های اطلاعاتی

رویکردهای معاصر به سیستم‌های اطلاعاتی

- **رویکرد فنی (Technical Approach)**: تأکید بر مدل‌های ریاضی، فناوری‌های فیزیکی، و قابلیتهای رسمی سیستم‌های اطلاعاتی
- **رویکرد اجتماعی (Behavioral Approach)** : بر روی مسائلی که از توسعه و نگهداری سیستم‌ها، نظیر یکپارچگی و سودمندی سازمانی ایجاد می‌شود، را مطالعه می‌کند.

رویکردهای معاصر به سیستم‌های اطلاعاتی

رویکردهای معاصر به سیستم‌های اطلاعاتی

رویکردهای معاصر به سیستم‌های اطلاعاتی

سیستم‌های فنی-اجتماعی

- سیستم‌های اطلاعات مدیریت (MIS) دارای ابعاد فنی و اجتماعی است.
- سیستم اطلاعات مدیریت: مطالعه سیستم‌های اطلاعاتی با تمرکز بر کاربرد آنها در کسب و کار و مدیریت زمانی که فناوری و سازمان با هم تطبیق پیدا می کنند، عملکرد سیستم بهینه می گردد.

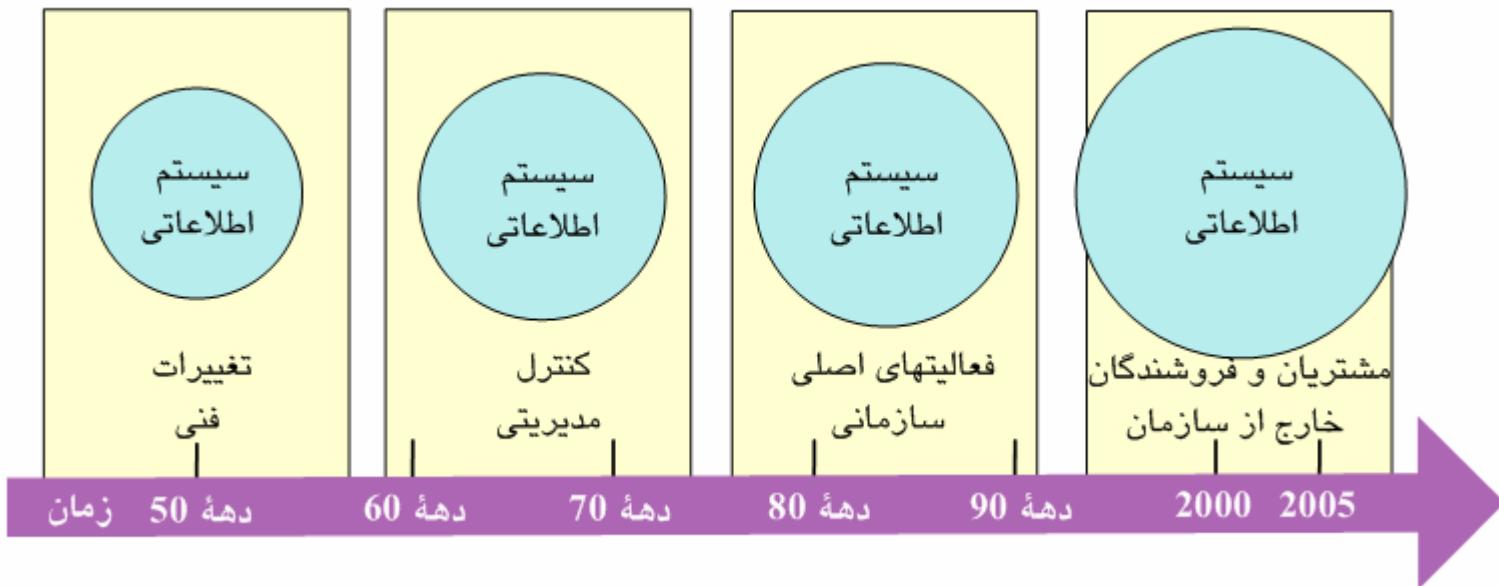
۱-۵- گستردگی ترشدن حوزه سیستم‌های اطلاعاتی

گستردگی تر شدن حوزه سیستم‌های اطلاعاتی

- دهه ۵۰: تغییرات فنی
- دهه ۶۰ و ۷۰: کنترل مدیریتی
- دهه ۸۰ و ۹۰: فعالیتهای اصلی سازمانی
- دهه حاضر: شبکه‌های اطلاعاتی دیجیتالی گسترش یافته به خارج از مرزهای سازمان

گستردگی تر شدن حوزه سیستم‌های اطلاعاتی

محدوده رو به گسترش سیستم‌های اطلاعاتی

۱-۶- اینترنت و انقلاب شبکه ها

اینترنت و انقلاب شبکه ها

- اینترنت (Internet): شبکه ای بین المللی متشكل از شبکه های خصوصی و عمومی.
- بستر فناوری جهانی: بستری که هر کامپیوتری می تواند با هر کامپیوتر دیگری تحت آن ارتباط برقرار کند.
- وب گسترده جهانی (World Wide Web): سیستمی است با استانداردهای پذیرفته شده جهانی برای ذخیره سازی، بازیابی، و نمایش اطلاعات در محیط شبکه.
- وب سایت (Web Site): تمامی صفحات وب متعلق به یک سازمان یا فرد بخصوص.

اینترنت و انقلاب شبکه ها

کارکرد	شرح
ارتباط	ارسال پیامهای الکترونیکی؛ انتقال اسناد و داده؛ شرکت در کنفرانسهاای الکترونیکی
دسترسی به اطلاعات	جستجوی اسناد، پایگاه های داده، و برگه دانهای کتابخانه ها؛ مطالعه جزوای، دستورالعملها، کتابها، و تبلیغات
شرکت در مباحثات	عضویت در گروه های مباحثاتی؛ هدایت انتقال صدا
تأمین اطلاعات	انتقال فایلهای متنی کامپیووتری، برنامه های کامپیووتری، تصاویر گرافیکی، انیمیشن، صدا و تصویر
سرگرمی	پرداختن به بازی های کامپیووتری؛ تماشای کلیپهای کوتاه تصویری؛ گوش دادن به موسیقی؛ مطالعه انواع مجلات
عملیات کسب و کار	تبلیغات، خرید و فروش کالا و خدمات

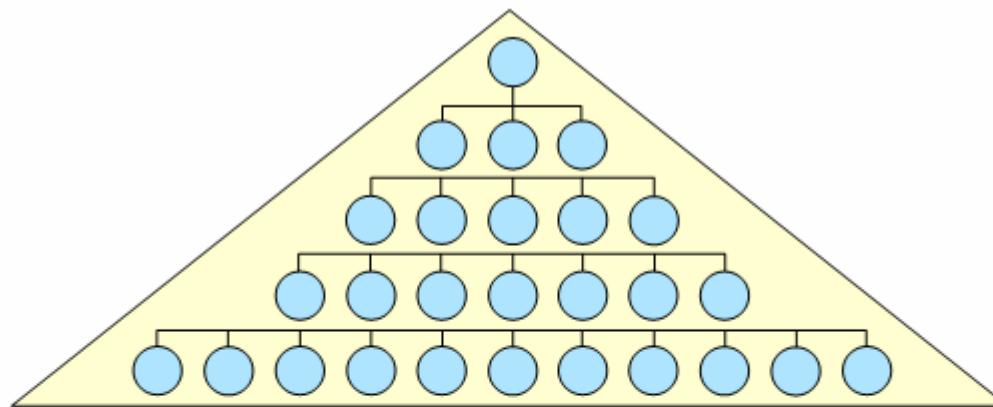
۱-۷- گزینه های جدید پیش روی طراحی سازمانهای دیجیتالی

گزینه های جدید پیش روی طراحی سازمانهای دیجیتالی

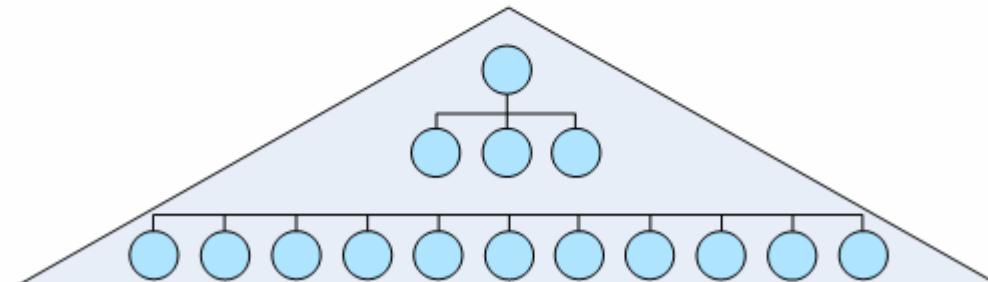
- مسطح سازی سازمانها
- استقلال کار از محل انجام آن
- سازماندهی مجدد جریانهای کاری
- افزایش انعطاف پذیری سازمانها
- تعریف مجدد محدوده سازمانها

گزینه های جدید پیش روی طراحی سازمانهای دیجیتالی

مسطح شدن سازمانها

یک سازمان با سلسله مراتب سنتی که دارای سطوح مدیریت متعددی می باشد

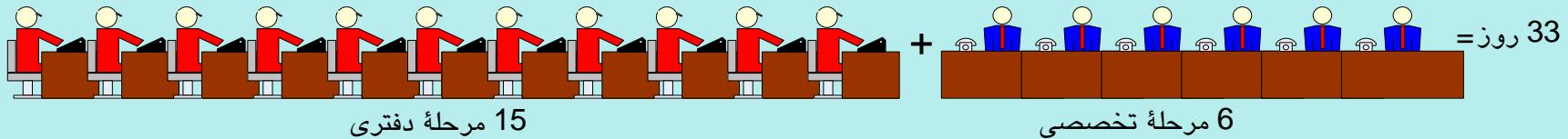

یک سازمان که با برداشتن سطوح مدیریتی مسطح سازی شده است

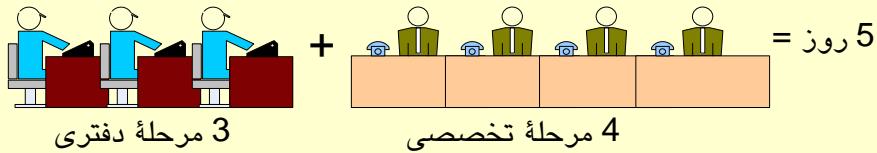
گزینه های جدید پیش روی طراحی سازمانهای دیجیتالی

جريان کاری طراحی مجدد شده بررسی درخواست بیمه

درخواست بیمه در سیستم کاغذی

درخواست بیمه در سیستم مکانیزه

١-٨- تجارت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

تجارت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

- **تجارت الکترونیکی (e-Commerce)**: فرآیند خرید و فروش کالا و خدمات به صورت الکترونیکی که در آن عملیات بوسیله اینترنت، شبکه ها و دیگر فناوری های دیجیتالی انجام می شود.
- **کسب و کار الکترونیکی (e-Business)**: استفاده از اینترنت و فناوری دیجیتالی در اجرای فرآیندهای سازمان. کسب و کار الکترونیکی شامل تجارت الکترونیکی و همچنین فرآیندهایی که برای مدیریت داخلی سازمان و برای هماهنگی با تأمین کنندگان و دیگر شرکای کسب و کار، می شود.

تجارت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

کسب و کار الکترونیکی و تجارت الکترونیکی

تجارت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

- **بازار دیجیتالی (Digital Market)**: سیستم اطلاعاتی است که فروشنده‌گان و خریدارن را برای انتقال اطلاعات، محصولات، خدمات، و پرداختها به یکدیگر مرتبط می‌سازد.
- **اینترانет (Intranet)**: شبکه‌ای خصوصی در سازمان که مبتنی بر فناوری اینترنت می‌باشد.
- **اکسٹرانет (Extranet)**: اینترانتهای خصوصی که برای استفاده افراد مخصوصی در خارج سازمان گسترش پیدا کرده‌اند.

تجارت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

- دولت الکترونیکی (e-Government): به کارگیری اینترنت و فناوری های مرتبط برای برقراری ارتباط دیجیتالی بین سازمانهای دولتی با شهروندان، و سازمانهای دولتی و غیر دولتی

۱-۹- چالش‌های مدیریتی سیستم‌های اطلاعاتی

چالش‌های مدیریتی سیستم‌های اطلاعاتی

- **چالش سرمایه‌گذاری در زمینه سیستم‌های اطلاعاتی:** سازمانها چگونه می‌توانند ارزش حاصل از سیستم‌های اطلاعاتی را تعیین کنند؟
- **چالش استراتژیکی سازمان:** برای بهره‌گیری کامل از فناوری اطلاعات، و دستیابی به بهره‌وری، قدرت رقابتی و اثربخشی، بسیاری از سازمانها باید طراحی مجدد شوند.
- **چالش‌های جهانی شدن:** برای ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی یکپارچه چند ملیتی، سازمانها باید سخت افزار، نرم افزار و استانداردهای ارتباطی جهانی، و ساختارهای گزارش دهی و حسابداری چند ملیتی و فرآیندهای سازمانی چند ملیتی طراحی کنند.
- **چالش معماری و زیرساخت اطلاعاتی**
- **چالش مسئولیت و نظارت:** تصمیم‌گیری آگاهانه بر اساس عوارض منفی ناشی از سیستم‌های اطلاعاتی است.

چالش‌های مدیریتی سیستم‌های اطلاعاتی

تأثیرات مثبت سیستم‌های اطلاعاتی

- انجام سریعتر محاسبات و فرآیندهای کاغذی
- کمک به سازمانها در درک الگوهای خرید و علائق مشتریان
- ارتقاء کارایی
- توزیع لحظه‌ای اطلاعات بین میلیونها نفر در اقصی نقاط دنیا

چالش‌های مدیریتی سیستم‌های اطلاعاتی

تأثیرات منفی سیستم‌های اطلاعاتی

- حذف مشاغل به دلیل مکانیزه کردن فعالیتها
- دسترسی به اطلاعات خصوصی افراد
- تعطیلی سازمانها به علت خرابی و از کار افتادن سیستمها
- قرار گرفتن در معرض مشکلات جسمانی و روحی
- توزیع غیر قانونی نسخه های دارائی های فکری

سیستم‌های اطلاعات مدیریت

پایان فصل اول

تغییر محیط کسب و کار
و ظهور سازمانهای دیجیتالی
